

Føstulávint – ein samanrenning av heidnari og kristnari siðvenju

Ymiskt er, hvat gjørt verður burtur úr føstulávint kring landið, men nógvastaðni sláa bæði børn og vaksin, kvinnur og menn, tunnu - og í onkrum bygdum verður rættilig føstulávintsveitsla hildin

Í Sumba gera tey nógv burtur úr føstulávint, og tað eru teir føroysku flagg-litirnir, sum seta dóm á alt tiltakið

Vilmund Jacobsen

Í ár verður føstulávintsmánadagur 27. februar – ella um eina viku. Næstu tveir dagarnir eftir føstulávint eita grýlukvöld og øskudagur.

Vit kunnu siga, at føstulávint í dag serliga er ein barnaveitsla, har børnini lata seg í grýluklæði, sláa tunnu og ganga grýla.

Skúlar og barnagarðar kring um landið skipa fyri tunnusláing, har kattakongurin ella kattadrotningin fær krúnu – og kanska fær vakrasta grýlan eitt gávukort.

Gera nógv burturúr

Men, tað eru ikki bara børn, sum sláa tunnu á føstulávint. Tað gera tey vaksnu nógvastaðni eisini.

Ymiskt er, hvat gjørt verður burtur úr, men eitt nú í Sumba er hetta ein rættiligur hátíðardagur við skrudgongu, tunnusláing, veitslu og dansi.

Temað í føstulávintshaldinum í Sumba er føroyska flaggið. Búin, sum sligið verður í, er hvít skjúrta, blátt og reytt silkiband, og eisini plaga tey at hava eina bláa og eina reyð rósu.

Onkur hevur eisini kaskett á høvduinum við føroysku litunum.

Gassin ella keppurin, sum sligið verður við, er eins og tunnan málaður

- * Føstulávint er upprunaliga eitt hátíðarhald fyri várinum.
- * Orðið Føstulávint er úr týskum og merkir føstu-aftan, kvöldið fyri føstuna.
- * Øskudagur er mikudagur eftir føstuinngang.
- * Hildið verður, at siðurin við at baka føstulávintsbollar er úr Týsklandi, frá uml. 1600. Bollarnir vóru tá hveitibollar uttan fyllu og teir vóru nevndir heisswecken.
- * Grýla er gamalt norrønt orð, sum sipar til eitt skrímsl. Í dag ganga børn grýlu frá hurð til hurð. Tá tey hava sagt, hvat tey eita, fáa tey bomm ella eitt oyra.
- * Tunnusláttur fer fram á føstulávint. Í felag sláa vit eina trætunnu við einum gassa, til hon smildrast og dettur niður.
- * Tá er kattakongurin ella kattadrotningin funnin.

hvítur, bláur og reyður.

Til borðhaldið um kvöldið, sum er partur av føstulávintshaldinum í Sumba, er alt pyntið eisini gjørt við føroysku flagglitunum.

Føstulávintshaldið í Sumba byrjar vanliga í samkomuhúsinum beint eftir middag. Her fáa øll, sum ætla sær at sláa tunnu, eitt nummar, og síðan verður gingið í skrudgongu heim í bygdina.

Um kvöldið er veitsla í bygdini við góðum mati, og her verða kattakongar og kattadrotningar heiðrað. Tá borðhaldið er liðugt, verður enskur dansur, og tá lötur eru gjøgnum náttina, og steðgur í enska dansinum, verður farið upp á gól.

Men, tað er ikki bara í Sumba, at gjørt verður burtur úr føstulávint.

Eins og barnagarðar og skúlar skipa fyri tunnusláing, eru eisini bygd-

Eins og barnagarðar og skúlar skipa fyri, eru eisini bygdir, har ungmannafeløg ella bygðafeløg skipa fyri tunnusláing

ir, har ungmannafeløg skipa fyri.

Á Sandi er tað ungmannafelagið Virkið, sum stendur aftan fyri tiltakið, og her sláa bæði børn og vaksin, kvinnur og menn, tunnu.

Føsta í 40 dagar

Á www.snar.fo lesa vit, at føstulávint upprunaliga er ein katólskur siður.

Orðið føstulávint merkir føstuaftan – ella kvöldið fyri føstuna. Føstan er ikki eina ávísar tíð í hvørjum ári, tí tíðin er knýtt at páskum og kirkjuárinum.

Føstuinngangur verður hátíðarhildin sjei vikur fyri páskadag, og føstulávint kann tí liggja millum 1. februar og 7. mars. Føstan varir tó bara í 40 dagar. Sunnudagarnir í føstutíðini verða ikki taldir við, tí teir verða ikki mettir at vera føstudagar.

Hóast føstulávint er knýtt at

kirkjuárinum, hevur høgtíðin eisini røtur í heidnari siðvenju.

Summi vilja vera við, at føstulávint upprunaliga var ein várveitsla, har dentur varð lagdur á ítøkiliga bardagan millum vetur og summer. Menn, klæddir í vetrarbúna og aðrir í summerbúna, stuttleikaðu sær við at berjast á gøtunum.

Ein samanrenning

Á www.snar.fo verður sagt, at eisini tunnusláing sigst at stava frá heidnari siðvenju, har menn á hestbaki riðu í ring og skiftust at sláa tunnu við einari livandi kettu í.

– Kettan var ímynd av óndskapi, sum vinnast skuldi á. Tá kettan rann avstað, varð liðugt. Tí kunnu vit siga, at føstulávint er ein samanrenning av heidnari og kristnari siðvenju.